

TEATERV

CPH CULTURE

POLITIKEN

KULTURKONGEN

MORTEN BUCKHØJ

TIL

UNGDOMMEN

POV INTERNATIONAL

ISCENE

SET PÅ SCENEN

VINDER AF
ÅRETS
REUMERT
2022

UNDERSVINGSMATERIALE

INKL. 3 SCENER FRA MANUSKRIFTET, ARBEJDSSPØRGSMÅL & KREATIVE TEKSTOPGAVER
AF JAN FRYDENSBJERG

BASERET PÅ
LINN SKÅBERS
BESTSELLER

INDHOLD

Bogudgivelsen 'Til Ungdommen'	3
Teaterforestillingen 'Til Ungdommen'	3
Drama i danskundervisningen	4
Om undervisningsmaterialet	5
Mål	5
Scene 3 - Feminist	6
Kort introduktion	6
Arbejdsspørgsmål	6
Tekst vs Dramatisering	7
Kreative/meddigtende opgaver	8
Manuskript	9
Scene 6 - Pigerne	11
Kort introduktion	11
Arbejdsspørgsmål	11
Tekst vs Dramatisering	12
Kreative/meddigtende opgaver	13
Manuskript	14
Scene 17 - Mit hjerte er en nedlagt kiosk	21
Kort introduktion	21
Arbejdsspørgsmål	22
Tekst vs Dramatisering	22
Kreative/meddigtende opgaver	23
Manuskript	24

BOGUDGIVELSEN 'TIL UNGDOMMEN'

Den norske skuespillerinde, sanger, komiker og forfatter Linn Skåber udgav i 2018 en ungdomsantologi, der var baseret på hendes samtaler og interviews med en lang række norske teenagere. 'Til Ungdommen' blev omgående en kæmpe succes i hjemlandet Norge. Bogen består af 31 korte tekster, suppleret med nogle enkelte citater. Alle tekster er illustreret af den anerkendte norske illustratør Lisa Aisato.

'Til Ungdommen' har solgt i hundredetusindevis af eksemplarer, vundet priser og anerkendelse for dens måde at beskrive og behandle den svære teenagealder på. De 31 tekster behandler ungdomsårene i mange forskellige genrer. Vi får noveller, digte, taler, essays, monologer. Men først og fremmest får vi teenageårenes sårbarhed serveret i fortællingerne, så vi både kan genkende os selv og forstå de unges perspektiv. Det er både lyrisk, filosofisk og relevant.

Teksternes temaer kommer vidt omkring i ungdomslivet og beskriver dermed en brydningstid, der ikke kan sættes i bås. Unge er, som alle mennesker, vidt forskellige - og må kæmpe med vidt forskellige overvejelser og drømme. I bogen er alt hvad ungdomslivet formes af: Familien, venskabet, kærligheden, troen og tankerne. Fra det helt nære - til det voldsomt store. Det illustreres fornemt i Lisa Aisatios tegninger, hvor de unge mennesker præsenteres, så vi uden ord fornemmer det vanskelige ståsted mellem barndom og voksenliv.

'Til Ungdommen' blev i 2020 udgivet og oversat til dansk af Pelle Koppel, der også står bag teateropsætningen. Sidenhen er bogen blevet en ekstrem populær udgivelse at anvende i danskundervisningen i de ældste klasser - eller som konfirmationsgave. Netop fordi at bogen er skrevet til ungdommen.

TEATERFORESTILLINGEN 'TIL UNGDOMMEN'

Baseret på Linn Skåbers bestseller har Pelle Koppel omformet de 31 korttekster til 17 scener i en teaterforestilling. De forskellige scener varierer, som bogen, imellem at være monologer, dialoger, opråb, anråb, humoristiske og tragiske. Samlet skaber de et bredt, eftertænksomt og nuanceret billede af ungdomslivet, som alle unge vil kunne finde muligheder at spejle sig i.

Omdrejningspunktet er fem stærke skuespilpræstationer, der formår præcist at skildre de mange forskellige ungdomsidentiteter, som de 17 scener fremviser.

Pelle Koppels iscenesættelse af 'Til Ungdommen' vandt en Reumert som årets børne- /ungdomsforestilling i 2022.

DRAMA I DANSKUNDERVISNINGEN

Rigtig mange dansklærere finder det svært at inddrage drama i danskundervisningen - og var det ikke for de krav, der stilles i Fælles Mål og i forhold til tekstopgivelserne til afgangsprøven i dansk, så var det nok endnu færre dansklærere, der tænkte det ind i danskundervisningen. Det er ærgerligt. For arbejdet med drama og manuskriptet kan give eleverne rigtig mange danskfaglige redskaber, der styrker dem i deres tilgang til tekster og fortællinger. Først og fremmest fordi, at man i arbejdet med det dramatiske skal fordybe sig særlig meget i teksten for at finde alt det, der står mellem linjerne.

Kravene til danskfagets tekstopgivelser er også, at man sørger for at inddrage drama /manuskriptlæsning i sin danskundervisning. Drama er i prøvevejledningsmæssig forstand et manuskript. Det betyder, at en scene eller et uddrag fra et manuskript skal indgå i de 80-100 normalsider, når man har fokus på tekstopgivelserne.

Med disse tre eksempler er der ingen undskyldning. De kan indgå i relevante temaer i brede danskforløb (og dermed fordybelsesområder), der fx omhandler 'Identitet', 'Ungdomslivet' og 'Kærlighed'. Man kan også vælge at tænke dem ind som et selvstændigt, smalt fordybelsesområde og dermed lade et af disse manuskriptuddrag blive mulige prøveoplæg. Det er de meget velegnede til.

MÅL OG AMBITIONER MED UNDERVISNINGSMATERIALET

OM UNDERVISNINGSMATERIALET

Undervisningsmaterialet til teaterforestillingen 'Til Ungdommen' tager udgangspunkt i tre udvalgte scener fra forestillingen. Tilsammen udgør de tre scener et fint billede på teaterforestillingens mange facetter og ungdomsskildringer, der er særdeles velegnet til både temaarbejde med fokus på fx identitet og forandring og til analyse- og fortolkningsarbejdet i danskundervisningen.

Det er oplagt at arbejde med den enkelte scene og læse både tekstdelen fra bogen og herefter manuskript-uddraget. Hermed får eleverne en forøget forståelse for forskellene mellem tekstgenren og manuskriptgenren. Dette er et af de primære fokuspunkter for dette undervisningsmateriale. Bevidstheden om hvordan manuskriptet og teaterforestillingen fremstiller en tekst, en fortælling. Derudover er der lagt stor vægt på, at eleverne møder en lang række kreative, sansebaserede og varierede opgaver, der forhåbentligt vil resultere i, at manuskriptet udfolder sig for eleverne og lever videre i dem efter endt læsning. Der kan både arbejdes med opgaverne individuelt, i grupper og i classesamtaler. Den enkelte lærer må afgøre, hvad der passer bedst for eleverne.

Opbygningen af undervisningsmaterialet er som følger. En kort introduktion af scenen/teksten efterfulgt af manuskriptet. Herefter følger en række forslag til arbejdsspørgsmål til scenen/teksten, et blik på forskellen mellem manuskript og bog og til sidst en række forslag til kreative, meddigtende opgaver, der kan folde scenen/teksten yderligere ud i danskundervisningen.

God fornøjelse. Mvh Jan Frydensbjerg

MÅL

- Eleven kan danne sig et overblik over et manuskripts særlige struktur, virkemidler, handlingsforløb og komposition
- Eleven kan finde forskelle og ligheder mellem en tekst og et manuskript
- Eleven kan give karakteristikker af fiktive personer og have blik for deres udvikling
- Eleven kan sætte teksten i relation til sit eget liv og til aktuelle problemstillinger
- Eleven kan arbejde kreativt og meddigtende med en fortælling
- Eleven kan udpege og undersøge identitetsfremstillingen i både sprog og handling

SCENE 3

FEMINIST

KORT INTRODUKTION

'Feminist' handler om Pige 16, der går i direkte dialog med publikum. Via seks direkte spørgsmål og eksempler på kønsdiskriminering og forskelsbehandling viser hun et tydeligt billede af et samfund, hvor piger stadig oplever at blive behandlet anderledes på grund af deres køn.

ARBEJDSSPØRGSMÅL

- Scenen giver seks forskellige eksempler på negativ særbehandling, kønsdiskrimination og udsagn om at være pige/kvinde i et samfund, hvor der stadig er brug for forandring. Lav en prioritering af de seks eksempler fra 1 til 6, hvor 1 er det udsagn, som du mener udgør det største samfundsproblem i dagens Danmark.
- Hvad mener Pige 16 med den afsluttende bemærkning: *"Spørg en ulv i stedet. Spørg en ulv, om den går ind for ulvejagt."*
- Hvilken sproglig effekt og hvilken betydning ligger der i, at Pige 16 bliver ved med at gentage: *"Du spørger mig?"*
- Hvordan fornemmer du vreden og frustrationen i manuskriptet? Led både i replikkerne og i iscenesættelsen.
- Projektionen på bagvæggen skifter til "Højhuse/betonby, total, aften". Hvorfor tror du, at dette er valgt?
- Hvordan tror du, at det virker på publikum, at Pige 16 undervejs skifter blikretning og taler direkte til dem?

TEKST VS DRAMATISERING

I bogudgaven er teksten 'Feminist' præsenteret som en direkte henvendelse til læseren, der er opbygget via 9 korte afsnit. De første otte afsnit indledes med ordene 'Du spørger mig?', der dermed fremstår meget centrale. Den direkte henvendelse gør læseren aktiv og reflekterende og i seks af afsnittene får vi konkrete eksempler på kønsdiskrimination og forskelsbehandling. Monologen og den direkte adressering er overført til teater-manuskriptet. Her er der i iscenesættelsen, som understregning af alvoren, lagt vægt på, at Pige 16 henvender sig meget direkte til publikum og med skiftende blikretning fastholder publikums opmærksomhed, så de ikke kan slippe udenom. Så også de skal forstå og tage stilling til udsagnene. Samtidig brydes monologen med pauser og med skiftende talevolumen, så der kan spilles på vreden, frustrationen og eftertænksomheden.

KREATIVE/MEDDIGTENDE OPGAVER

- Vælg et af dilemmaerne og omskriv det til et indlæg til programmer som 'Sara og Monoplet' eller 'Mads og A-holdet'. Tag diskussionen i klassen eller i grupper.
- Undersøg hvad der kendetegner en feminist. Overvej; burde alle ikke være det?
- Lav din egen tilføjelse til scenen, hvor du giver endnu et eksempel på negativ særbehandling og kønsdiskrimination. Skriv den som en monolog og indled med samme anslag, som anvendes i manuskriptet: "Du spørger mig? Pige 16..."
- Skab 4-5 opslag på et socialt medie, hvor du udgiver dig for at være Pige 16. Tag udgangspunkt i manuskriptet og lav dine SoMe-opslag med eksempler, der viser og beskriver scenens problematikker.
- Skriv ulvens svar! Overvej først hvem/hvad der er ulven - og skriv herefter det svar, som du tænker 'ulven' ville give.
- Bliv teateraktivist. Med udgangspunkt i manuskriptet skal du finde på en aktivistisk handling, der italesætter scenens centrale problemstilling. Du kan fx vælge at lave en happening, en brochure, en kampagnevideo, et læserbrev eller et opråb.
- Lav en teaterteaser, hvor du genskaber en af de seks situationer visuelt som en lille video med tilhørende tekst.

MANUS

SCENE 3

FEMINIST

Lue forlader scenen bagom skærmvæggen, KS (kongeside).

Samtidig kommer Malaika ind fra bag skærmvæggen, DS (dameside).

Lysskift.

Hun går frem og stiller sig midt på scenen, MF (midt for).

Projektionen på væggen skifter umærkeligt til "Højhuse/betonby, total, aften".

Malaika ser direkte ud på publikum. Hun drejer hovedet.

Fokuserer på en blandt publikum på en af de forreste publikumsrækker i KS, tæt på scenen.

MALAIKA

Du spørger, om jeg er feminist?

Du spørger mig?

Pige 16 ... der sidder med hånden i vejret, hver gang drengene i klassen får lov til at svare, og hvis læreren lader tre piger svare i træk, så bliver drengene rasende og råber: »Skal du kun spørge pigerne eller hvad?«

Malaika skifter blikretning og fokuserer på en blandt publikum i DS, cirka midt i salen.

Du spørger mig?

Pige 16 ... der ved, at jeg højst sandsynligt kommer til at tjene mindre end mændene på mit arbejde, selvom vi laver præcis det samme.

Hun skifter blikretning og taler nu til en blandt publikum i KS, på en af de bagerste rækker.

Du spørger mig?

Pige 16 ... der ved, at alle mine rettigheder er hårdt tilkæmpet af modige mødre, søstre og forfædre ...

Skifter blikretning igen og taler (lidt lavere) til en blandt publikum i DS, helt tæt på scenen.

siger »forfædre«, fordi »formødre« ikke er et ord

Og nu tilbage til samme publikum fra før, på en af de bagerste rækker i KS.

... som ikke ville acceptere at deres efterkommere skulle behandles ligesom dem.

Skifter blikretning igen og taler nu til en publikummer MF, midt i salen.

Du spørger mig?

Pige 16 ... der er bedste veninde med Kahdra,
som altid skal være hjemme klokken fem,
mens hendes brødre hænger ud i centeret til langt over klokken ti.

Fokuserer på en ny blandt publikum, igen på en af de bagerste rækker, i KS.

Du spørger mig?

Pige 16 ... der skal leve med, at USA's tidligere præsident siger

[Tager sin højre hånd ned til skridtet og illustrerer den følgende sætning, fysisk.] »Grab them by the pussy« om mine ligemænd ...

Skifter blikretning og taler igen (lidt lavere) til en blandt publikum i DS, helt tæt på scenen.

»ligekvinder« er ikke et ord

Og nu tilbage til samme publikum, som lige før, på en af de bagerste rækker i KS.

... og leve med, at det føles, som om folk efterhånden er ligeglade med, at han har sagt det.

Skifter fokus og blikretning - og taler nu igen til en blandt publikum MF, midt i salen.

Du spørger mig?

Pige 16 ... der vokser op i en samtid, hvor der skal en fucking reklamekampagne til, før samfundet forstår, at piger ikke må misbruges og voldtages på jobbet.

Kort "kunstpause". (Vejrtrækning).

Smiler "lettere hånligt".

Du spørger mig om det?

Spørg en ulv i stedet.

Spørg en ulv, om den går ind for ulvejagt.

Musikalsk overgang starter. Hun vender sig om og går ud, rundt om skærmvæggen i DS.

Samme sted, hvorfra hun kom ind!

Samtidig skifter projektionen på væggen umærkeligt til "Køkken, alrum, indenfor". Lys op. Lille spot i forlængelse af skærmvæggen i KS.

Nanna træder ind i spotten og "Scene 4 - Sommerhuset" starter!

SCENE 6

PIGERNE

KORT INTRODUKTION

Sommeren er ovre og pigerne og drengene mødes igen. Men noget er forandret. Især hos pigerne. En ung dreng beskriver alt det der har ændret sig, han gemmer sin usikkerhed bag et vi, men i virkeligheden er det først og fremmest ham selv, der ikke rigtig kan følge med. En skjult forelskelse i barndomsveninden Pernille, får ham til at afsløre hendes hemmelighed og latterliggøre hende foran alle de andre til klassefesten. Men i virkeligheden er det kun ham, der står latterliggjort og alene tilbage.

ARBEJDSSPØRGSMÅL

- Forklar citatet: "Ikke sådan voksen-voksant, men sådan mere musikvideo-agtig".
- Hvilken rolle spiller Pernille i scenen, hvilket forhold har fortælleren til hende og hvad kendetegner de minder, som han har om hende?
- Hvilke forskelle er der på drengenes og pigernes opførsel til festen? Og hvorfor tror du, at der er forskel?
- Hvilken rolle spiller forældrene til festen - og hvorfor er også deres opgaver forandret?
- Hvorfor bliver han irriteret på Mohammed, hvad siger han til ham og hvorfor?
- Forklar citatet: "Der er jo heller ingen, som lærer sommerfugle at kravle ud af deres kokoner. De vælter bare ud, som om de altid har kunnet det, folder vingerne ud og er så forbandet smukke. Også dem."
- Hvad er det der får ham til at latterliggøre Pernille. Hvordan er hendes reaktion - og hvad tænker han selv om situationen? Forsøger han alligevel at undskylde og forklare sig for publikum?
- Se nærmere på kropssproget og iscenesættelsen af scenen. Find tre eksempler på steder, hvor det er med til at tydeliggøre, hvad der foregår i hovederne på drengene og pigerne.
- Forklar citatet: "Ingen redder et røvhul i land."

TEKST VS DRAMATISERING

I bogudgaven er 'Pigerne' skrevet som en novelle, hvor den tydelige jeg-fortæller er angrende fra start og genfortæller historien fra klassefesten, hvor han ydmyger Pernille foran klassen. Vi får tidligt i teksten ledetråde til, at han til sidst træder alvorligt ved siden af - og at han fortryder. I dramatiseringen understreges drengens følelser og usikkerhed. Det sker med størst tydelighed i iscenesættelsen, når der anvendes pauseringer, tydeligt kropssprog og direkte henvendelser til publikum. Hermed understreges behovet for at blive tilgivet. Han ved, at han har gjort noget forkert og nu forsøger han at undskylde og forklare sig. Scenens dramatiske afslutning får dog med stor tydelighed vist, at han står alene tilbage - og at både pigerne og de andre drenge tager afstand fra ham.

KREATIVE/MEDDIGTENDE OPGAVER

- Fortæl om en oplevelse du selv har haft, hvor noget pludselig var helt anderledes og forandret efter en lang ferie.
- Lav jeres eget bud på et teaterstykke, der viser hvordan henholdsvis drengene og pigerne opfører sig til en klassefest. Gå sammen i kønsopdelte grupper og skriv først manuskriptet - og fremfør det bagefter som et lille teaterstykke foran klassen.
- Skriv et undskyldningsbrev til Pernille, hvor du både forsøger at forklare, hvad der skete - og hvad dine følelser er for hende.
- Skab en podcast, hvor du med udgangspunkt i manuskriptet til scenen laver en lyd-reportage fra klassefesten. Indsæt replikker, musik og effektlyde, der passer til scenen.
- Forestil dig, at du er Pernille. Lav tre instagram-opslag for hendes dag. Et før festen, et under festen og et efter festen.
- Forskellene på drenge og piger. Tag klasseværelsets fire vægge i brug. Lav disse fire forskellige overskrifter på væggene: Piger, Barndom. Drenge, Barndom. Piger, Ungdom. Drenge, Ungdom. Uddel Post-it-sedler til alle og skriv ting ned til de forskellige overskrifter. Tal evt. sammen om idéer inden. Der kan fx tænkes på (og skrives om); interesser, følelser, opførsel, genstande, personlighedstræk og meget andet.
- Åbn en brevkasse. Svar på et brev, som hovedpersonen kan have skrevet ind til brevkassen. Giv dit svar med bud på, hvordan han får sagt undskyldt til Pernille.

MANUS

SCENE 6

PIGERNE

Thomas står i DS (Dameside) forrest på scenen.

Musikalsk overgang. Lukas og Lue kommer ind bagfra skærmvæggen, DS, og går frem til Thomas.

Lysskift. Projektionen på væggen ændres umærkeligt til "Ældre gymnastiksal, med ribber".

Drengene går tilbage til væggen og stiller sig i KS (Kongeside).

Malaika og Nanna kommer ind, DS. Sætter sig op ad væggen.

Drengene ser dem. Sætter sig alle tre, samtidig. Kigger over på pigerne.

LUKAS

[Til publikum] Vi kunne næsten ikke kende dem efter ferien. Pigerne.

De var vokset. Langt mere end os drenge.

Sådan er det jo tit, at alle er lidt fremmede for hinanden efter ferien,

men så falder centimeterne og charterferierne og brunheden

og det lidt for lange pandehår på plads,

og vi finder hinanden igen, inde bag det hele. Men ikke denne gang.

Lukas rejser sig. "Træder ud af billedet". Går frem mod publikum. Stiller sig i KS-front.

Denne gang var pigerne ikke kun vokset i højden.

De havde ligesom fyldt sig selv op indefra og var vokset på alle mulige måder. En voldsom materie, havde skubbet de piger, vi kendte, væk og fyldt dem med noget nyt og blødt og samtidig hårdt og uigenkendeligt og voksen-agtigt.

Ikke sådan voksen-voksant, men sådan mere - musikvideo-agtigt.

Musik-cue. Danse-beat starter.

Mærkeligt egentlig, har jeg siden tænkt, at det ikke er noget, man lærer ...
at det bare sker ... At Pernille ...

Han ser tilbage på Nanna.

Nanna rejser sig og går til midten af scenen (MF) og begynder at danse.

Beatet intensiveres.

Lukas ser over på hende - og fortæller videre til publikum.

... som jeg har kendt siden børnehaven, for eksempel,

som altid gik i blomstrede gummistøvler

og tissede i bukserne, når hun fik grineflip, og det fik hun tit,

nu pludselig, ud af det blå, står med armene over hovedet i gymnastiksalen,

helt alvorlig og med selvsikre bevægelser

og danser en dans, hun ikke kunne før ferien. - Pernille ...

Musik og lys skifter. Nanna danser nu pludselig i slowmotion.

Lukas går hen til hende og rundt (bag)om hende, mod DS, samtidig med, at han studerer hende.

... som skubbede badeanden over til mig gennem skummet i badekarret, da vi var fem,

Pernille, som havde tisselagen og kun fortalte mig om det, fordi vi var bedste venner (hun tissede i sengen, til hun var 13-14 år) - Pernille ...

Lukas går tilbage til KS-front. Krydser ind foran Nanna. I det samme skifter musik og lys tilbage og Nanna danser i normalt tempo igen.

... som elskede sennep på kødpølsen og snakkede til mig gennem en tom konservesdåse på en lang snor mellem vores vinduer. Hvornår havde hun lært sig den dans?

Han ser over på hende.

Malaika rejser sig og løber frem til Nanna.

De begynder at danse sammen. Helt ens. En fast koreografi. Samme dansemønster.

Samtidig rykker Thomas og Lue hurtigt fra KS til hvor pigerne sad i DS.

De stirrer totalt opslugt på de dansende piger.

I sommerferien? Måske hun slet ikke har lært den? Måske hun altid har kunnet den?

Der er jo heller ingen, som lærer sommerfugle at kravle ud af deres kokoner. De vælter bare ud, som om de altid har kunnet det, folder vingerne ud og er så forbandet smukke. Også dem.

Lukas ser igen over på pigerne. De vender sig mod ham. Mødes i et kort blik; ser så væk.

Jeg ved ikke. Måske går de på nogle hemmelige »sådan-bliver-man-en-cool-sommerfugl-i-en-fart«-kurser.

Pigerne danser videre. Ser tilbage på Tomas og Lue. Begge drenge kigger generte væk.

Altså det, der skete, det var...

Hvis du forestiller dig, at skolens gamle gymnastiksal heller ikke er, som den plejer.

Musik og lys skifter. Pigerne danser nu begge i slowmotion.

Til hverdag er den jo en helt almindelig gymnastiksal med ribber og den store madras ind til væggen og svedige hverdagslugte. Men ikke om aftenen. Ikke, når der er klassefest.

Thomas og Lue rejser sig; også i slow. Bevæger sig langsomt frem imod pigerne. Som er de midt i deres egen fantasi, og vil hen og røre ved dem. Lukas drages også mod pigerne.

Så dufter der helt anderledes. Der dufter af parfume og hårlak og andre ting, som jeg ikke helt kan beskrive. Ikke frygt, tror jeg ... Spænding, måske?

Lukas går tilbage til sin (fortæller)plads i KS.

Og Jonas, Mohammed og jeg står ovre i hjørnet ...

Han ser over på drengene. De reagerer ikke på hans replik.

Hallo? Herovre!

Drengene stopper brat op. Ser på ham. Skynder sig undskyldende over til ham. Musik, lys og stemning skifter tilbage. Pigerne danser i normalt tempo, igen.

Og der er et bord med papirdug, og Jonas' mor har bagt kannelsnegle, som står på bordet. Omtrent her, cirka. På skrå. Bordet står på skrå. Og der står sodavand og plastikkrus på bordet og et par skåle med chips og peanuts, tror jeg. Husker det ikke præcist.

Lue, der står yderst (i KS) slår Lukas en gang på skulderen. De ser kort på hinanden.

Lige meget. Kanelsnegle i hvert fald. Det husker jeg.

Under det følgende går Lue bag om Lukas. Trækker Thomas (der stod DS for Lukas) med lidt bagud. Hvisker noget i hans øre, og nikker tilbage mod pigerne, der stadig danser.

Folk står og snakker. Nogle hvisker om, at nogle af pigerne fra B-klassen vist har prøvet at drikke i løbet af sommeren, og at Pernille har kysset med en fyr ...

Nanna og Malaika fniser, mens de danser videre i DS-front.

... men vi ved det ikke med sikkerhed.

Thomas og Lue bevæger sig langsomt over mod - og tættere på - pigerne!

Der er høj musik. God musik.

Lukas opdager nu at drengene er gået.

Og fik jeg sagt, at vi stod lige herovre? Ved bordet. I hjørnet.

Lue og Thomas stopper brat op. Løber tilbage til Lukas.

Forældrene er der ikke. Det er helt fint faktisk og heller ikke så vigtigt længere. Tidligere stod de og sørgede for, at vi højst fik to kanelsnegle, og at ingen spildte sodavand, og at ingen blev uvenner og sådan noget, og hvis nogen skændtes, så skulle en af dem gå ud i garderoben og tage en timeout.

Sådan noget. Sådan nogle ting sørgede de voksne for.

Det behøver de ikke længere. Forældrene til en fra B-klassen og Pernilles mor kommer bare lige forbi ved ottetiden og tjekker, om alt er, som det skal være, og det er det jo.

Ingen skændes om kanelsnegle længere. Pigerne har ikke engang taget deres. Alt er anderledes.

Og her står vi så. Drengene. Og Jeg har bagefter tænkt, at hvis vi ikke alle tre, på samme tid, havde taget en kanelsnegl ...

De løfter alle tre, samtidig, deres højre hænder, som lå der en kanelsnegl i deres hånd.

... og et plastikkrus med sodavand ...

De løfter nu deres venstre hænder, som holdt de et plastikkrus i den.

... havde vi måske ikke set helt lige så nørdede ud, men det tænkte vi ikke på. Der står vi så, alle tre, med en kanelsnegl i den ene hånd og det åndssvage lortesodavandsplastikkrus i den anden. Det lignede jo fandeme, at vi var til fødselsdag i børnehaven. Mohammed forsøger ligesom at svaje lidt fra side til side i takt med musikken.

Thomas begynder at svaje lidt i hofterne, mens han kigger på pigerne.

Først lidt småt, men så længere ud til siderne, sådan her.

Thomas intensiverer sine "hoftre-moves".

Men det går ikke. Jeg hvisker, sådan her, ud af mundvigen: (til Thomas) Mohammed, drop det

THOMAS

[Som Mohammad] Hvad?

LUKAS

[Til publikum] Han danser videre. Fatter ikke en skid.

[Til Thomas] Mohammed, stop. Kan du ikke bare stå stille?

THOMAS

[Som Mohammad] Pigerne danser da også.

LUKAS

[Til publikum] Han hører ikke efter, så jeg må skære det ud i pap. Med sammenbidte tænder, intenst ind i hans øre. [Til Thomas] Ja, det er rigtigt, Mohammed, at pigerne danser. De danser. Og ved du hvorfor? Fordi de har været på kokon-kursus i ferien, hvor de har lært at snave og danse og smile og stå med armene over hovedet. Det har du ikke. Du har været i Pakistan med dine bedsteforældre og fået is af din onkel og cyklet en tur med naboen. Det, du ser ude på gulvet der, kommer ikke af sig selv. Det tager en hel sommerferie at lære. Og ved du, hvad det første, de lærte på det kursus, det var, Mohammed?

THOMAS

[Som Mohammad] Nej ...

LUKAS

[Til Thomas] At du aldrig må stå med en kanelnegl i hånden og et plastikkrus med cola og lade som om, at du kan holde takten!

LUKAS (FORT.)

[Til publikum] Mohammed ser ned af sig selv og tilbage på pigerne og stopper straks med at svaje.

Thomas stopper med at svaje.

Så kommer Jonas på banen.

LUE

[Nu som Jonas] Hey, Pernille!?

LUKAS

[Til publikum] Pigerne vender sig mod ham.

Pigerne vender sig, stadig dansende, mod drengene.

De stopper ikke med at danse.

Jonas fortsætter

LUE

[Som Jonas] Det hjælper altså ikke at være god til at danse, hvis man har glemt at lukke sine bukser!

Break.

Nanna kigger ned. Holder sig for skridtet.

Alle "fryser"; kort!

SÅ griner de !!!

LUKAS

[Til publikum] Pernille farer sammen og ligner pludselig sig selv igen. Piget, kluntet og kikset. De andre piger også. Kaster deres hoveder bagover og griner og prøver samtidig at dække for Pernille. Pernille trækker op i lynlåsen. Kejtet og sjovt. Og vi griner også.

Lue, Thomas, Malaika og Nanna mødes MF foran skærmen, hvor gymnastiksalen stadig ses. De griner, sammen.

Lukas går hen til dem, så de nu står alle i en gruppe, sammen!

Drengene og pigerne, sammen.

Drengene og pigerne fra den gode gamle gymnastiksal griner igen. Sammen.

Pernille ser på Jonas. Der er god afstand mellem dem.

Nanna tager hænderne i siden.

Hænderne i siden.

Nanna "puster til sit pandehår".

Pandehår

Lue ser på Nanna.

Alle ser på Nanna!

Blød. Hård. På samme tid. Kokon-elev.

NANNA

[Som Pernille] Tak, fordi du sagde det, Jonas. Lidt klamt at have lynlåsen åben. Men ved du, hvad der er endnu mere klamt, Jonas?

LUKAS

[Til publikum] Stilhed.

NANNA

[Som Pernille] At du står og stirrer på min tissekone!

I et øjeblik står alting stille. Så; bryder alle ud i høje grin og råb/snak.

Lyd-inferno.

Lue og Thomas går til KS. Malaika og Nanna til DS. Lukas, der står MF, går frem mod publikum.

LUKAS

[Til publikum] ER DET MULIGT?

Totalt i balance. Og os, totalt i ubalance.

Lukas går over til drengene i KS.

[Til Lue og Thomas] Hun må have været den bedste elev på Sommerfugleskolen.

[Til Publikum] Vi er helt færdige. Eller rettere: forfærdeligt ufærdige. Og så er det, at jeg gør det.

Lukas vender sig. Går et par skridt tilbage mod MF.

Musikken skifter. De andre "fryser". (Drengene i KS. Pigerne i DS).

Lukas står nu alene, MF, i midten.

Jeg ved ikke hvorfor. Tror, det er for at rette op på noget uopretteligt. For at balancere os. Jeg tager et skridt frem.

Han træder et skridt til frem.

Og jeg forsøger ikke at undskylde, det gør jeg virkelig ikke, men lad mig prøve at forklare ... Det var en form for længsel. Et forsøg på, igen, at være tæt på pigen med de blomstrede gummistøvler. Jeg ville få den nye pige ud af balance, så den gamle pige lige kunne kigge frem igen. Kravle ud af den nye selvsikre krop, ryste med rottehalerne og få grineflip. Et skridt frem ...

Han træder et skridt mere frem, så han nu står på linje med de andre.

LUKAS

[Til Nanna] Hey, Pernille!?

Nanna og Malaika vender sig mod Lukas.

NANNA

[Som Pernille] Ja?

Lukas kigger kort tilbage på drengene (mod KS) og så igen tilbage på Nanna (i DS).)

LUKAS

[Til Nanna] Tror ikke, Jonas så på din tissekone. Måske det var lugten, der gjorde ham opmærksom på det? Måske lugtede her bare af tis? For når man tisser i sengen og stadig bruger tisselagen, så kan man jo godt lugte lidt af tis.

Alt går i stå. Replikken bliver hængende i luften.

Nanna stirrer på Lukas. Lukas stirrer på Nanna.

Så drejer han langsomt hovedet og ser ud på publikum.

[Til publikum] Gid hun ikke havde rødmet så meget ...

Lukas ser tilbage på Nanna. Hun stirrer stadig på ham. Han ser ud på publikum igen.

Gid hun ikke havde fået tårer i øjnene.

Nanna vender sig og går. Bagud (i DS). Stopper med ryggen til ud for skærmen.

Malaika går med. Stopper også, med ryggen til.

Lukas ser efter dem. Tager et skridt imod dem. Står nu halvt med ryggen til publikum og ser efter dem, så vi nærmest ser hans POV

Gid hun ikke var stoppet så brat op. Gid hun bare havde grinet. Gid hun havde vidst, at jeg var bange for, at hendes nye vinger skulle flyve hende væk fra mig.

Han tager et par skidt mere ned mod pigerne. Og står nu endnu mere med ryggen til.

Og pigerne foran mig bliver til en mørk himmel på horisonten, og den før så trygge drengegruppe i hjørnet ...

Han vender sig og ser over mod drengene (i KS). De ser ned i jorden og lader samtidig hænderne med de usynlige kanelsnegle og krus "falde til jorden". Vender sig og går. Stopper op, ligesom pigerne, med ryggen til, ud for skærmen, bare i KS. Lukas ser efter dem. Han vender sig mod publikum. Står nu alene tilbage, MF, midt på scenen:

... cutter linen til mig. Ingen redder et røvhul i land.

Han ser ned på sin højre hånd, hvor der gennem hele sidste halvdel af scenen har ligget, og stadig ligger "en usynlig kanelsnegl". Og ser op og ud på publikum igen.

Og kanelsneglen ligger tung, klam og klæbrig i min hånd.

Stor som en fodbold. Og pludselig står jeg igen med flyverdragt og snotnæse, men Pernille er stadig en sommerfugl.

Og det eneste, jeg kan tænke på, er Jonas' mor.

Hvorfor er hun her ikke? Jeg vil have, at hun skal komme og fortælle, hvor mange kanelsnegle der er til hver, og at jeg skal gå ud i garderoben og tage en timeout i en halv time ...

Han lader hænderne med den usynlige kanelsnegl og plastickruset "falde til jorden".

... eller i et år... eller noget.

Lydkollagen stiger i styrke.

Lue, Thomas og Nanna går ud.

Lukas bliver stående et øjeblik. Så går han også ud. Rundt om skærmen (i KS).

Lysskift og samtidig går Malaika frem mod publikum (i DS).

Scene 7 - "De Skulle bare vide hvor sjov min mor er" starter!

SCENE 17 MIT HJERTE ER EN NED- LAGT KIOSK

KORT INTRODUKTION

'Mit hjerte er en nedlagt kiosk' handler om fortvivelse, savn, ensomhed og længsel. Både efter sommeren, der var fyldt med glæde, varme og liv - men også efter kærligheden, der flygtigt blev til forelskelse i køen foran kiosken og efterfulgt af kys, der nu kun kan drømmes om.

ARBEJDSSPØRGSMÅL

- Hvordan viser iscenesættelsen (alt det, der ikke er replikker), hvad scenen handler om?
- Hvordan og hvornår bruges musikken som et virkemiddel i scenen? Og hvilken betydning tror du, at det har for publikum?
- Hvad sker der mellem de to drenge i scenen? Hvad er gået forud - og hvad kommer der til at ske efterfølgende?
- Hvilke forskelle kan du få øje på i vinter-delen og sommer-delen af teksten? Fokusér på ordvalg, beskrivelser og stemning.
- Hvad tænker du, at metaforen 'en nedlagt kiosk på en tom campingplads' symboliserer?
- Hvilke modsætninger ligger der i lugten af 'solcreme, toast og is' og 'lort, vinter og ensomhed'? Forklar forskellene.
- Hvorfor skal drengene bevæge sig på den beskrevne måde - hvad skal det være med til at udtrykke?
- Hvis du har læst både bogens udgave og manuskriptet, hvilken betydning får det så for din oplevelse af scenen, at den nu med al tydelighed handler om kærligheden mellem to drenge? Var det også sådan at du opfattede teksten i bogen?

TEKST VS DRAMATISERING

I bogudgaven fremstår 'Mit hjerte er en nedlagt kiosk' som et episk digt, der består af fem strofer hvoraf de tre er korte med tre verselinjer, der nærmest gentager det samme indhold og den samme sætningsstruktur. Dog med variation mellem brugen af ordene sommer og vinter. De to længere strofer fremstår som forklaringer på alt det der adskiller sig i følelserne, netop som de var og er i sommer og vinter.

Teksten er omdrejningspunktet for næstsidste scene i teaterudgaven af 'Til Ungdommen'. Her er fortællingen omformet, så scenen fremstår som et dialog mellem to drenge, der beskriver de forliste følelser og flygtige forelskelse. De nærmer sig hinanden i scenen i drømmen om et kys, men scenen slutter med adskillelsen og frustrationen over tabt kærlighed.

KREATIVE/MEDDIGTENDE OPGAVER

- Tegn hjertet sådan som det beskrives af Thomas og Lue i scenen - eller vælg at tegne dit hjerte, sådan som du tænker, at det ser ud billedligt.
- Lav en liste over navneord og tillægsord i teksten. Opstil den i et skema overfor hinanden med fokus på de positivt og negativt ladede tillægsord. Skab nye sætninger via listen.
- Digt videre. Kan det blive værre? Skriv tre eksempler ned på en værre tilstand for et hjerte, end at være 'en nedlagt kiosk på en tom campingplads'.
- Fortæl den del af historien, som vi ikke kender. Hvad skete der efter den dejlige sommer mellem de to drenge, siden at deres hjerter endte som en nedlagt kiosk.
- Lav en podcast: Indlæs scenen på din computer/mobiltelefon og skab en lydfortælling ved brug af underlægningsmusik, effektlyde og baggrundslyde, som det også fremgår i manuskriptet.
- Lav et haiku-digt om dit eget hjerte. Et haiku-digt består af tre verselinjer med 5, 7 og 5 stavelser i hver. Det skal ikke rime, men må gerne indeholde referencer til naturen. Brug dit humør, din sindstilstand eller din eventuelle forelskelse til at afgøre digtets indhold. Det kunne fx lyde sådan her: Mit hjerte er en / stille og forsigtig klump / der snart springer ud.

MANUS

SCENE 17

MIT HJERTE ER EN NEDLAGT KIOSK

Hjertelyden, som startede da Malaika gik ud i slutningen af Scene 16 høres fortsat. Videoprojektionen skifter til "Højhuse/betonby, aften, halvtotal".

Lys op.

Thomas træder ind i lyset i KS (kongeside), i forlængelse af skærmvæggen.

THOMAS

Mit hjerte ...

Lue træder ind i lyset i DS (dameside), i forlængelse af skærmvæggen der.

... er en nedlagt kiosk ...

LUE

... på en tom campingplads ved vandet.

THOMAS

Og det er vinter.

De bevæger sig under de følgende replikker langsomt frem mod publikum.

Lue stopper halvvejs.

Thomas fortsætter et skridt (eller to) frem.

De står/går altså stadig i hver deres side af scenen, men Thomas ender et skridt (eller to) nærmere publikum end Lue.

LUE

Der er tomt på hylderne, og der ligger gamle nødder på gulvet ...

THOMAS

... og et krøllet KitKat-papir, som nogen har glemt at smide ud.

LUE

Ingen venner griner og løber efter hinanden ned til vandet. Der er kun snefnug, som falder ude på pladsen ude foran ...

THOMAS

... og den tynde vislen af vinden, der sniger sig ind igennem sprækkerne i trævæggene.

LUE

Her lugter ikke af solcreme, toast og is længere.

THOMAS

Her lugter af lort.

Thomas drejer (højre om).

Med ryggen til publikum træder han nu et skridt (eller to) mod bagscenen, til han står på linje med Lue og de har samme afstand til publikum.

Her lugter af lort, vinter og ensomhed.

LUE

Mit hjerte er en nedlagt kiosk

Under næste replik vender Lue sig også (venstre) om. Så de står i hver deres side af scenen, men nu begge to står med ryggen til publikum.

... på en tom campingplads ved vandet.

Musikken skifter. De vender sig nu begge om (udefra og ind). Ser spændt på hinanden.

THOMAS

Og engang var det sommer ...

De tager langsomt et par skridt mod hinanden.

LUE

Der var kø ved kiosken ...

THOMAS

... teenagere løb saltvand af sig ...

Under de følgende replikker et par skridt mere, de nærmer sig hinanden.

LUE

... og alle havde de sol i øjnene og sommersmil i mundvigene ...

THOMAS

... og nogle snakkede andre sprog og dialekter ...

LUE

... og du stod der ...

Thomas "ser sig tilbage" (mod KS). Han drejer kroppen en halv omgang, så han nu står med ryggen til Lue og Lue "ser ind i" hans ryg, som hvis de stod i en kø, foran kiosken

... lige foran mig i køen, ude på pladsen ...

THOMAS

... og din ryg ...

De drejer nu begge, samtidig, en halv omgang, vender perspektivet, og kigger mod DS, så Thomas nu ser ind i Lues ryg, på samme måde som Lue før så lige ind i Thomas ryg.

... lignede det smukkeste bjerglandskab, som solen skinnede så fint ned på mellem dine skulderblade.

Lue vender sig mod Thomas. De ser hinanden i øjnene. Taler direkte til hinanden.

LUE

Det smagte af slikkepind ...

THOMAS

... og læbepomade ...

LUE

... da du kyssede mig.

De tager et sidste skidt imod hinanden, mødes næsten (i et kys) men drejer i stedet begge rundt, så de nu står ryg mod ryg, tæt op ad hinanden.

Samtidig skifter musikken og skærmvæggen åbnes på midten, så der opleves et hul (et brud) og adskillelse også der.

THOMAS

Nu smager alt af lort!

LUE

Af lort ...

THOMAS

... vinter ...

LUE

... og ensomhed.

BEGGE

[forskudt; "hver for sig", som kanon] **Mit hjerte ...**

De går, væk fra hinanden, mod henholdsvis KS og DS.

Stopper kort, ude i hver deres side.

.... er en nedlagt kiosk

Går nu bagud, mod hver deres (yder)side af de to stykker skærmvæg.

... på mit værelse i en boligblok. Og det er vinter ...

De forsvinder ind bag hver deres stykke skærmvæg. Udefra og ind - og væk.

Scenen er tom. Vi hører regnen, eller er det en vandhane(?), der drypper.

Musikken starter.

Nanna træder frem i åbningen mellem de to stykker skærmvæg.

Hun går ind til centrum af scenen og stiller sig klar.

De fire andre kommer nu også frem bagfra og fordeler sig rundt på scenen. Og nu; er vi klar til forestillingens sidste tekst/nummer: "Scene 18 - Bær mig".